

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

JAZZ SAKSOFON

OBVEZNI PREDMET

420 ur

**Posodobljeni učni načrt
JAZZ SAKSOFON
Obvezni predmet (420 ur)**

Posodobljeni učni načrt je pripravil:

Primož Fleischman, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinator predmetnih skupin pihala:

red. prof. Matej Zupan, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovu srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011–2015.

Recenzenta:

Klemen Kotar, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Tjaša Perigoj, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.643.2(0.034.2)

FLEISCHMAN, Primož

Posodobljeni učni načrt. Jazz saksofon [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravil Primož Fleischman]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0190-5 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl.

271420672

Posodobljeni učni načrt za predmet jazz saksofon je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za pihala. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet jazz saksofon, določenega na 15. seji Stokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju instrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Stokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	13
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	15
	5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	15
	5.2 Medpredmetne povezave	16
6	MATERIALNI POGOJI	17
7	ZNANJA IZVAJALCEV	17

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet jazz saksofon je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije, modul C: jazz – zabavna glasba. Pouk predmeta poteka v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur. Saksofon je leta 1840 izumil Belgijec Adolphe Sax. Želel je ustvariti glasbilo, ki združuje projekcijo trobila in gibčnost pihala. Z enojnim jezičkom, konično zasnovano trupa in poenostavljeno mehaniko je uspel narediti glasbilo, ki je zapolnilo zvočno vrzel med rogom in klarinetom. Da bi ustregel čim širšemu krogu uporabnikov, je patentiral štirinajst različkov saksofona, jih ločil na dve kategoriji po sedem, po obsegu segajočih od najnižjega kontrabasa do sopranina. Nekateri med njimi so bili uglašeni v ključih C in F, s čimer je Adolf Sax želel najti najprimernejši zven glasbila. Danes prevladujeta le uglasitvi v B in Es.

Sprva so saksofon uporabljali v vojaških orkestrih, največ v Belgiji in Franciji. Šele v drugi polovici devetnajstega stoletja so ga v svoja dela začeli vključevati tudi skladatelji simfonične glasbe.

Na začetku dvajsetega stoletja so v vse večji meri začeli uporabljati saksofon tudi v ZDA – najprej v vojaških pihalnih godbah, kasneje pa tudi v civilnih godbah, katerih zasedba se je postopoma skrčila in se programsko usmerila v resno in zabavno glasbo. V letih 1906 do 1917 so aranžerji plesnih ansamblov praviloma uporabili v zasedbi le en saksofon, v letih 1917 do 1922 po dva, v letih 1922 do 1929 po tri, od leta 1930 do danes pa od štiri do pet saksofonov. V času razvoja orkestrskega saksofona se je pojavila nova oblika manjših ansamblov in glasbeni slog, ki je spodbudil razvoj jazza prek *bluesa*, *dixielanda*, *new orleansa* in drugih glasbenih slogov. Saksofon je pri tem procesu naznanjal nov zven v novi glasbi in s časom postal najprepoznavnejša ikona jazzovske glasbe.

Na srednji stopnji modula C dijak* nadgrajuje predhodno pridobljeno tehnično znanje, razvija estetski čut in muzikalnost ter se v didaktično razumno zastavljenem uvajanju srečuje s prvinami improvizacije. Pri analizi posnetkov in transkripcijah virtuozov jazzovskega saksofona se dijak nauči prepoznavanja in uporabe različnih glasbenih slogov ter agogočnih, artikulacijskih, dinamičnih in ritmičnih variacij. V tesnem sodelovanju z vsebino predmeta skupinska igra dijak predstavlja svoj program skladb, ki ga izbereta skupaj z učiteljem glavnega predmeta v skladu z učnim načrtom in individualnimi sposobnostmi. Ob tem se dijak uri v skupnem muziciranju in interaktivnem igranju, ki je značilen za jazzovsko in zabavno glasbo. Pouk se izvaja na altovskem ali tenorskem saksofonu, za potrebe igranja v veliki

---

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

jazzovski zasedbi (big bandu) pa se dijaki seznanijo tudi z baritonskim in s sopranskim saksofonom.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu saksofon:

- pridobivajo in nadgrajujejo izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti glasbila;
- razvijajo svojo nadarjenost in muzikalno usposobljenost (absolutna in relativna intonacija, glasbeni spomin, občutek za ritem in tempo, občutek za obliko in periodiko, za strukturo in skladnost, za slogovne značilnosti itn.);
- razvijajo svoje ustvarjalne sposobnosti;
- spoznavajo slogovne raznolikosti jazzovske in klasične glasbe ter na njihovi podlagi uporabljajo različne pristope k interpretaciji in improvizaciji;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in predznanje;
- transkribirajo dela in analizirajo melodično-harmonske značilnosti in slogovne prvine;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo svoj učni proces ter strategijo vadbe;
- spremljajo in presojujejo uspešnost učnega procesa;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- osveščajo in razvijajo svojo usposobljenost načrtovanja učenja;
- vključujejo čustvovanje v sistem pomnjenja;
- na nastopih predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- razvijajo čut za objektivnost in kritičnost do lastne uspešnosti in učnega procesa;
- znanje dopolnjujejo tudi zunaj šole z obiskovanjem koncertov, tečajev, seminarjev in tekmovanj;
- dosegajo znanja za nadaljevanje študija in se vključujejo v ansamble in večje inštrumentalne zasedbe;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- poznajo, razumejo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- razvijajo lastno ustvarjalnost in ustvarjanje avtorske glasbe;
- se navajajo na socialnost in odnosnost pri ansambelski igri, v *big bandu* in pri projektne delu;
- razvijajo vzajemnost in se prilagajajo za enakopravno sodelovanje;

- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih in si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- spoznavajo in izvajajo glasbena dela slovenskih skladateljev;
- se ob gojenju jazz glasbe, ki jo v zadnjih desetletjih prinaša k nam vpetost v vse bolj globalizirane družbene kulturne procese, ob predmetu jazz saksofon zavestno soočajo z refleksijo o konkretnih globalnih vplivih v odnosu do vrednot in vsebin, ki jih vsebuje zavest o narodovi samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenskih, evropskih in z globalizacijo prejetih kulturnih prvin, jih kritično vrednotijo in s tem razvijajo čut za razlikovanje prvin domače in tuje glasbene dediščine;
- se sporazumevajo v slovenščini in večajo nabor ustreznih slovenskih izrazov za sicer tipične pojme in besede iz ameriško-angleškega jazzovskega okolja.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se soočajo s postavljanjem oz. z utrjevanjem zdravih temeljev igranja, pri čemer so v ospredju visoke zahteve, ki jih postavlja saksofonistu poklicna glasbena praksa; – se na začetku šolanja seznanijo z morebitnimi tehničnimi pomanjkljivostmi, ki se zaradi manj zahtevnega gradiva na nižji stopnji še niso pokazale, in se posvetijo njihovemu odpravljanju; – se seznanijo z najpomembnejšimi tehničnimi poudarki (pravilna in sproščena drža telesa, pravilni nastavek, dihalna tehnika, oblikovanje tona, nadzor nad intonacijo); – spoznavajo vsebine in dela iz literature, ki so prilagojene njihovim tehničnim in muzikalnim zmogljivostim in posebnostim; – usvajajo tehniko dihanja in vezave s pomočjo trebušne prepone, izenačenost registrov, prstno tehniko, dinamične kontraste, čisto intonacijo in vibrato; – med pestro izbiro literature za razvoj tehničnih in muzikalnih prvin z učiteljevo pomočjo izberejo najbolj ustrezne skladbe. 	<ul style="list-style-type: none"> – Temeljne prvine igranja v osnovnem tonskem obsegu – Drža glasbila, dihanje, nastavek – Širjenje zvočnega obsega – Utemeljitev tehničnih prvin, kot so artikulacija, dinamika, vibrato – Igranje tehničnih vaj za vse omenjene prvine igranja <p>Vse durove in molove (harmonične in melodične) lestvice v min. tempu 80 bpm v šestnajstinkah, pripadajoči tonični kvintakord, D7, zm7 (obseg, razložitev), terce (dur, harmonični mol) <i>legato</i> in <i>non legato</i>, diatonični trozvoki, kromatična lestvica po obsegu in razloženo, modusi, durova in molova pentatonika, blues lestvica</p> <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Viola, Scale studies – J. Dorsey, Saxophone method – J. M. Londex, Hello! Mr Sax ou les parametres du saxophone – J. M. Londex, Exercices mecaniques – W. Weiskopf, Around the Horn – modusi v durovi lestvici

3.1.2 Ritmično-melodični vzorci (<i>pattern</i>)	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z igranjem <i>patternov</i> urijo hipno premeščanje ritmično-melodičnih, vnaprej določenih vzorcev; – sistematično dograjujejo melodično in harmonsko besedišče in uporabljajo vzorce, ki so slogovno skladni s skladbami; – uporabljajo vzorce iz literature kot tudi po lastnem izboru; – vzorce vadijo v različnih harmonskih ciklih (kromatični, kvartni itn.) in jih vnašajo v primerna mesta v skladbah. 	<ul style="list-style-type: none"> – O. Nelson, Patterns for Saxophone – J. Coker, Patterns for Jazz – L. Wise, The bebop Bible – E. Harris, Jazz Cliche Capers – O. Nelson, Patterns for Improvisation – Vpeljava ritmično-melodičnega vzorca II–V–I v vseh tonalitetah
3.1.3 Etude (klasične)	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z igranjem etud podpirajo cilje iz 3.1.1; – izvajajo etude, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine, ki jih obravnavajo na tehničnem področju, posebno če gre za odpravljanje napak, izboljševanje katere od tehničnih prvin ali nastavka; – uporabljajo tudi metode etud s posneto spremljavo in solistično interpretacijo, ki služi kot slušna referenca. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Andersen, 18 Etudes – M. Mule, 48 Etudes D'Après Ferling – G. Lacour, 50 Études – M. Meriot, 32 pièces variées – H. Klose, Exercices journalies
3.1.4 Etude in metode (jazz)	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z igranjem jazzovskih etud spoznavajo značilno artikulacijo in posebnosti interpretacije ritma; – se tonsko in slogovno približajo izvirnemu načinu igranja jazzovskega saksofona in spoznavajo razliko med klasično in jazzovsko interpretacijo; – uporabljajo tudi metode etud s posneto spremljavo in solistično interpretacijo, ki služi kot slušna referenca; – vsečne melodične linije prevzamejo in jih uporabijo v improvizaciji. 	<ul style="list-style-type: none"> – L. Niehaus, Basic jazz conception for saxophone – F. Lipsius, Reading Key Jazz Rhythms – L. Niehaus, Basic jazz conception – L. Niehaus, Intermediate Jazz Conception – J. Snidero, Intermediate Jazz Conception – F. Lipsius, Reading Key Jazz Rhythms – G. Fishman, Jazz saxophone etudes, zv. 3
3.1.5 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo že izpisane sole; – na podlagi zvočnih posnetkov sami izpisujejo solistične dele velikih mojstrov improvizacije; – urijo sluh, melodični in harmonski posluš, koncentracijo in vadijo ritmično-melodično zapisovanje; – s pomočjo učitelja izberejo primerno težavnost sola in dograjujejo slogovno težavnost (začnejo s starejšimi glasbenimi slogi, kot sta blues in swing). 	<ul style="list-style-type: none"> – The Paul Desmond Collection, Alto Saxophone – The Coleman Hawkins Collection, Artist Transcriptions – C. Parker, Omnibook – Izbor učitelja – Lastni izbor

3.1.6 Skladbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo enostavne oblike skladb – blues in A–A–B–A, ki sta osnovni obliki jazzovskih standardnih skladb (obvezno je izvajanje na pamet); – postopno spoznavajo slogovno raznovrstnost programa (<i>dixieland, swing, modal</i>); – vnašajo ritmično-melodične vzorce, moduse in jazzovske lestvice v improvizacijo prek dane skladbe; – se s klavirsko spremljavo učitelja posebej posvetijo harmonskim posebnostim skladbe in analizirajo ter utrjujejo težja mesta; – se poslužujejo metode dela z vnaprej posneto spremljavo (npr. Aebersold, Jamey); – skupaj z učiteljem izbrane skladbe pripravijo za delo z ansambelsko igro in za nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> – The real Book, zv 1 – J. Aebersold, <i>Play-a-long</i> Collection, izbor glede na obravnavane skladbe <p>Predlogi skladb:</p> <ul style="list-style-type: none"> – So what, All blues, Blue Bossa, C-Jam Blues, Caravan, Cantaloo Island, Freddie the Freeloader, I Mean You, Killer Joe, Little suede shoes, I, Got Rhythm, St. Thomas, Softly As in a Morning Sunrise, Bye Bye Blackbird, Watermelon Man, Sonnymoon For Two <p>Klasične skladbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Suita za violončelo solo št. 1 v G-duru, BWV 1007

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljena znanja ter širijo svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti; – nadgrajujejo tehniko dihanja in vezave s pomočjo trebušne prepone, izenačenost registrov, prstno tehniko, dinamične kontraste, čisto intonacijo in vibrato; – pod vodstvom učitelja postopoma širijo nabor tehnično-didaktičnega gradiva; – postopoma vzpostavljajo sistem vsakodnevne vaje čim širšega spektra tehničnih prvin; pri tem uporabljajo tako navedeno literaturo kot tudi vaje in sisteme tehničnega urjenja, ki niso izdani v knjižnih oblikah; – se spoznavajo z registrom <i>altissimo</i>; – preigravajo notno gradivo na vpogled oz. <i>a vista</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nadaljevanje in nadgradnja snovi iz točke 3.1.1 v hitrejšem tempu – Lestvice: poleg že obravnavanih (iz točke 3.1.1) še celotonski lestvici in zmanjšane lestvice v min. tempu 92bpm v šestnajstinkah – <i>Bebop</i> dominantna in tonična lestvica – Durovi, molovi, zvečani in zmanjšani trozvoki v več različnih postopih od male sekunde do čiste kvarte – Diatonični trozvoki v melodičnem in harmoničnem molu na štiri načine – Diatonične kvarte <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Viola, Scale studies – J. Dorsey, Saxophone method – J. M. Londex, Hello! Mr Sax ou les parametres du saxophone – J. M. Londex, Exercices mecaniques – W. Weiskopf, Around the Horn – modusi v durovi lestvici – W. Weiskopf, Around the Horn – modusi v melodičnem molu – E. Rousseau, Saxophone high tones

3.2.2 Ritmično-melodični vzorci (<i>pattern</i>)	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – še vedno trdno povezujejo vsebine tega sklopa z operativnimi cilji sklopa muzikalnih in tehničnih prvin; – postopno dodajajo alterirane tone vzorcem (b9, #11); – prilagajajo težavnost in dolžino vzorcev trenutnemu programu. 	<ul style="list-style-type: none"> – O. Nelson, Patterns for Saxophone – J. Coker, Patterns for Jazz – L. Wise, The bebop Bible – E. Harris, Jazz Cliche Capers – O. Nelson, Patterns for Improvisation – Vpeljava ritmično-melodičnega vzorca III–VI–II–V v vseh tonalitetah

3.2.3 Etude (klasične)	
Dijaki:	
<ul style="list-style-type: none"> – z igranjem etud podpirajo cilje iz 3.1.3; – izvajajo etude, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine, ki jih obravnavajo na tehničnem področju; – dopolnjujejo in nadgrajujejo pridobljeno znanje s stopnjevanje težavnosti izbora etud. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Mule, 48 Études D'après Ferling – H. Klose, Études de genre et de mécanisme – G. Lacour, 50 Études – H. Klose, Exercices journalies

3.2.4 Etude in metode (jazz)	
Dijaki:	
<ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo znanje ritmičnih posebnosti <i>swinga</i> v različnih tempih; – spoznavanje metrične in ritmične zakonitosti <i>latino</i> jazza; – dopolnjujejo in nadgrajujejo pridobljeno znanje s stopnjevanje težavnosti izbora etud; – uporabljajo tudi metode etud s posneto spremljavo in solistično interpretacijo, ki služi kot slušna referenca. 	<ul style="list-style-type: none"> – L. Niehaus, Intermediate Jazz Conception – F. Lipsius, Reading Key Jazz Rhythms – J. Snidero, Intermediate Jazz Conception – G. Fishman, Saxophone Etudes I – F. Lipsius, Reading Key Jazz Rhythms – B. Mintzer, Blues & Funk Etudes

3.2.5 Transkripcije	
Dijaki:	
<ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljeno znanje iz točke 3.1.5 in povečajo obseg in težavnost izbranih solov; – utrjujejo analizo starejših jazzovskih glasbenih slogov (<i>swing</i>) in nadaljujejo proti novejšim (<i>bebop</i>, <i>modal</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Parker, Omnibook – The Sonny Stitt Collection: Saxophone Artist Transcriptions – The Lester Young Collection: Tenor Saxophone – Izbor učitelja – Lastni izbor

3.2.6 Skladbe	
Dijaki:	
<ul style="list-style-type: none"> – utrjujejo enostavne jazzovske glasbene oblike – 12-taktni blues in 32-taktno obliko A–A–B–A; – postopno spoznavajo slogovno novejši programa (<i>modal</i>, <i>bebop</i>, <i>latino</i>); – nadgrajujejo blues improvizacijo z razširjeno harmonsko obliko (<i>parker blues</i>); – analizirajo razne skladbe oblike <i>Rhythm Changes</i> in njihove aplikacije na skladbe sorodnih oblik; – vadijo improvizirane linije osminknega, triolskega, <i>double time</i> in <i>half time</i> ritmičnega toka; – izbrane skladbe skupaj z učiteljem pripravijo za delo z ansambelsko igro in za nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1 – J. Aebersold, <i>Play-a-long</i> collection, izbor glede na obravnavane skladbe <p>Predlogi skladb:</p> <ul style="list-style-type: none"> – All of Me, All of You, Alone Together, Au Privave, Autumn Leaves, Beautiful Love, Caravan, The Girl From Ipanema, Days of Wine and Roses, Doxy, Fly me to the Moon, In a sentimental Mood, Just Friends, Lullaby of Birdland, My romance, Night in Tunisia, Summertime, Stella by Starlight <p>Klasične skladbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Suita za violončelo solo št. 2 v d-molu, BWV 1008 – J. S. Bach, Sonata št. 1 v g-molu, BWV 1001

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine	
Dijaki:	
<ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljena znanja ter širijo 	<ul style="list-style-type: none"> – Lestvice: poleg že obravnavanih (iz točk

<p>svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo tehnično obvladovanje glasbila v hitrejših tempih; – nadaljujejo z delom v registru <i>altissimo</i>; – preigravajo notno gradivo <i>a vista</i>; – spoznavajo in uvajajo pojem fraziranja <i>behind the beat, laid back in on the top of the beat</i>; – nadgrajujejo igranje <i>a vista</i>. 	<p>3.1.1 in 3.2.1) še simetrične lestvice, različne pentatonske lestvice v minimalnem tempu 104bpm v šesnajstinkah</p> <ul style="list-style-type: none"> – Igranje trozvokov v različnih ciklih (kromatični, sekundni, terčni, kvartni in kvintni krog) – Diatonične kvarte in kvinte v obravnavanih lestvicah – Diatonični štirizvoki v durovi lestvici, melodičnem in harmoničnem molu <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. M. Londeix, Exercices mecaniques I, II – E. Rousseau, Saxophone high tones – S. Bertocci, Techniques du saxophone – W. Weiskopf, Around the Horn – modusi v harmoničnem molu – R. Ricker, Developing in 4ths
--	---

3.3.2 Ritmično-melodični vzorci (*pattern*)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo ritmično-melodične vzorce iz različnih izhodiščnih akordičnih tonov (1, 3, 5, 7, 9); – transponirajo daljše ritmično-melodične sklope, lahko celotne teme lažjih skladb; – postopno dodajajo alterirane tone (#9, b13) ritmično-melodičnim vzorcem. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Coker, Patterns for Jazz – L. Wise, The bebop Bible – E. Harris, Jazz Cliche Capers – E. Harris, The intervallistic Concept – O. Nelson, Patterns for Improvisation – J. Bergonzi, Pentatonics – J. Bergonzi, Jazz line
---	--

3.3.3 Etude (klasične)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – etud ne podrejšajo več samo izgradnji osnovnih tehničnih temeljev za igranje, temveč jih dojemajo celoviteje v smislu razvoja tehnične kompetentnosti in virtuoznosti; – velik poudarek namenjajo estetski in slogovni komponenti; – progresivno povečujejo zmogljivost (tako v smislu hitrosti kot vzdržljivosti). 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Mule, 48 Études d'après Ferling – M. Mule, Exercices journaliers d'après Terschak – E. Rolin, Aphorismes VII – C. Koechlin, 15 Études, op. 188
--	--

3.3.4 Etude in metode (*jazz*)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – velik poudarek namenjajo približevanju slogovno korektni interpretacije; – analizirajo zanimivejša harmonsko-melodična mesta; – dopolnjujejo in nadgrajujejo pridobljeno znanje s stopnjevanjem težavnosti izbora etud; – uporabljajo tudi metode etud s posneto spremljavo in solistično interpretacijo, ki služi kot slušna referenca. 	<ul style="list-style-type: none"> – G. Fishman, Saxophone Etudes I in II – J. Snidero, Jazz conception – L. Niehaus, Advanced jazz conception – C. Basie/S. Nestico, Lead sax book – B. Mintzer, Jazz & Funk Etudes – E. Harris, The intervallistic concept – J. Klobnak, Targeting: Improvisation With Purpose – J. Klobnak, Breaking the Monotony
--	--

3.3.5 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izbirajo tehnično zahtevnejše sole; – v interpretaciji natančneje poustvarjajo artikulacijske in slogovne posebnosti igranega sola; – naredijo harmonsko-melodično analizo sola; – sole izpisujejo, vendar se nekaj izbranih solov naučijo na pamet tudi le na podlagi posnetka. 	<ul style="list-style-type: none"> – The Sonny Stitt Collection: Saxophone Artist Transcriptions – The Lester Young Collection: Tenor Saxophone – Julian »Cannonball« Adderley Collection – C. Parker, Omnibook – Izbor učitelja – Lastni izbor

3.3.6 Skladbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pri improvizaciji spoznavajo vertikalni in horizontalni pristop k improvizaciji in razširijo območje vertikalne improvizacije na zgornje tetrakorde (9, 11, 13); – v repertoar uvajajo modalno glasbo; – usvajajo skladbe hitrejših tempov in zahtevnejših harmonskih postopov; – na podlagi zvočnega posnetka skupaj z učiteljem analizirajo svojo interpretacijo melodije in improvizacijo; – izbrane skladbe skupaj z učiteljem pripravijo za delo z ansambelsko igro in za nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1 – J. Aebersold, <i>Play-a-long</i> collection, izbor glede na obravnavane skladbe <p>Predlogi skladb:</p> <p>All the things you are, Alone together, Angel Eyes, April in Paris, Bag's Groove, Beautiful Love, Bemsha Swing, Billie's Bounce, Blue Monk, Blues for Alice, Desafinado, Dolphin Dance, A Foggy Day, Fried Bananas, Huney suckle Rose, How Insensitive, I Remember you, In a Sentimental Mood, Invitation, It don't Mean a Thing, Joy Spring, Misty, Oleo, My Funny Valentine, One note Samba, Recorda me, Shadow of your smile, Triste, Wisper not</p> <p>Klasične skladbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Suita za violončelo solo št. 2 v d-molu, BWV 1008 – J. S. Bach, sonata št. 1 v g-molu, BWV 1001 – C. Debussy, <i>Syrinx</i>

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo tehnično in muzikalno raven, ki omogoča izvedbo maturitetnega programa in sprejemnega izpita na visoki šoli; – izpopolnjujejo različno artikulacijo in posebne jazzovske učinke, kot so <i>bend</i>, <i>slur</i>, <i>lip slur</i>; – izpopolnjujejo tehniko igranja v visokem, prepihanem registru in posebno tehniko igranja v nizkem registru <i>subtone</i>; – nadgrajujejo igranje <i>a vista</i>; – spoznavajo in usvajajo zahtevnejše melodične prvine. 	<ul style="list-style-type: none"> – Lestvice: obravnavane lestvice iz točk 1.1, 2.1 in 3.1 v tempu 120bpm v šesnajstinkah s pripadajočimi diatoničnimi štirizvoki – Diatonične sekste in septime v obravnavanih lestvicah – Razloženi štirizvoki: dominantni, maj7, dur6, mol7, mol6, mol z veliko septimo, zmanjšani, mol7 z nizko peto stopnjo, zvečani z veliko septimo, zvečani z malo septimo v različnih postopih (od male sekunde do čiste kvarte) – Alterirana lestvica – Četverozvoki v različnih ciklih (kromatični, sekundni, terčni, kvartni in kvintni krog) – Zloženi akordi (<i>compound chords</i>) <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. M. Londeix, <i>Éxercises mecaniques I, II</i> – E. Rousseau, <i>Saxophone high tones</i>

	<ul style="list-style-type: none"> – S. Bertocci, Techniques du saxophone – R. Ricker, Developing in 4ths
--	---

3.4.2. Ritmično-melodični vzorci (*pattern*)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v igranje vpeljujejo sekvenčne postope in reharmonizacije ritmično-melodičnih vzorcev; – se posebej posvečajo melodični ritmiki ter njeni raznolikosti. 	<p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – O. Nelson, Patterns for Saxophone – J. Coker, Patterns for Jazz – L. Wise, The bebop Bible – J. Bergonzi, Melodic rhythms – J. Bergonzi, Pentatonics – J. Bergonzi, Jazz line
---	---

3.4.3 Etude (klasične)

<p>Dijaki nadaljujejo s študijem etud različnih vsebin višje zahtevnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – M. Mule, 48 Études d'après Ferling – M. Mule, Exercices journaliers d'après Terschak – E. Rolin, Aphorismes VII – C. Koechlin, 15 Études, op. 188
---	--

3.4.4 Etude in metode (jazz)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadaljujejo s študijem etud različnih vsebin višje zahtevnosti; – skupaj z učiteljem izberejo najprimernejšo etudo za maturitetni nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> – G. Fishman, Saxophone Etudes II – L. Niehaus, Advanced jazz conception – R. Ricker, Developing in 4ths – B. Mintzer, 12 Contemporary Jazz Etudes – R. Ricker, Etudes on the diminished scale – J. Klobnak, Targeting: Improvisation With Purpose – J. Klobnak, Breaking the Monotony
---	--

3.4.5 Transkripcije

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – povečajo obseg transkribiranih skladb ali solov, tako po številu kot po trajanju posnetka; – se skušajo interpretativno kar najbolj približati izvirnemu posnetku; – skupaj z učiteljem izberejo najprimernejšo transkripcijo za maturitetni nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> – The Sonny Stitt Collection: Saxophone Artist Transcriptions – The Lester Young Collection: Tenor Saxophone – Julian Cannonball Adderley Collection – C. Parker, Omnibook – Izbor učitelja – Lastni izbor
---	---

3.4.6 Skladbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo skladbe, pisane v neparnih in sestavljenih taktovskih načinih; – izbirajo skladbe skupaj z učiteljem in pri tem upoštevajo slogovno raznolikost in tehnično zahtevnost; – velik poudarek namenijo celovitemu pristopu interpretacije skladbe, tako melodije kot improvizacije znotraj skladbe; – na podlagi zvočnega posnetka skupaj z učiteljem analizirajo lastno igranje skladb; – z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo 	<ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1 – J. Aebersold, <i>Play-a-long</i> collection, izbor glede na obravnavane skladbe <p>Predlogi skladb: April in Paris, Black Orpheus, Blue Seven, Body and Soul, But Beautiful, Chelsea Bridge, Central Park West, E.S.P., Confirmation, Dat Dere, Dewey Square, Donna Lee, Eternal Triangle, Four, Have You Met Miss Jones, How High the Moon, I Should Care, Indiana, Isfahan, Isotope,</p>
--	---

<p>globlje in temeljiteje;</p> <p>– izberejo skladbo slovenskega skladatelja za maturitetni nastop ali pa skladbo napišejo sami.</p>	<p>Lament, Love for Sale, Naima, Blue in Green, Skylark, Spain, There Will Never be Another You, Tune up, Way you Look Tonight</p> <p>Klasične skladbe:</p> <p>– J. S. Bach, Suita za violončelo solo št. 3 v C-duru, BWV 1009</p> <p>– J. S. Bach, sonata št. 1 v g-molu, BWV 1001</p> <p>– R. Noda, Phoenix</p> <p>– R. Noda, Improvisation 1, 2, 3</p>
--	---

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja glasbila in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja glasbila, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja glasbila, pri kateri sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu in slogu ter je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta interpretacija in muzikalna izvedba omejeni ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

V vseh letnikih dijaki vsaj eno skladbo izvajajo na pamet.

1. letnik – letni izpit:

- durova in molova lestvica (harmonična in melodična);
- lestvici pripadajoči tonični kvintakord, dominantni septakord in zmanjšani septakord (arpeggio in razloženo);
- diatonične terce v duru, melodičnem in harmoničnem molu;
- klasična etuda iz poglavja 3.1.3;
- jazzovska etuda: izbor med etudami L. Niehaus, Omnibook C. Parkerja in etudami J. Snidera iz poglavja 3.1.4;

- igranje transkribiranega sola v trajanju najmanj ene minute iz poglavja 3.1.5;
- blues skladba po izboru iz poglavja 3.1.6;
- jazz standard v zmernem tempu iz poglavja 3.1.6.

Dijaki izvajajo tonalitete brez predhodnega dogovora, komisija na izpitu natančneje določi izbor.

Skladbi izvedejo s pomočjo vnaprej posnete spremljave ali s klavirsko spremljavo; vsebujeta naj lastno improvizacijo.

2. letnik – letni izpit:

- durova in molova lestvica (harmonična in melodična);
- pripadajoči tonični kvintakord, dominantni septakord in zmanjšani septakord (arpeggio in razloženo);
- modusi v durovi lestvici;
- diatonične kvarte v duru, melodičnem in harmoničnem molu;
- klasična etuda iz poglavja 3.2.3;
- jazzovska etuda: izbor med etudami L. Niehaus, Omnibook C. Parkerja, etudami B. Mintzerja in etudami J. Snidera iz poglavja 3.2.4;
- igranje transkribiranega sola v trajanju najmanj ene minute iz poglavja 3.2.5;
- dve skladbi različnih ritmičnih zvrsti iz poglavja 3.2.6.

Dijaki izvajajo tonalitete brez predhodnega dogovora, komisija na izpitu natančneje določi izbor.

Skladbi izvedejo s pomočjo vnaprej posnete spremljave ali s klavirsko spremljavo; vsebujeta naj lastno improvizacijo.

3. letnik – letni izpit:

- vse durove lestvice, harmonični in melodični mol;
- pripadajoči tonični kvintakord, dominantni septakord in zmanjšani septakord (arpeggio in razloženo), MM=92–108;
- diatonične kvinte v duru, melodičnem in harmoničnem molu;
- diatonični četverozvoki v duru, melodičnem in harmoničnem molu;
- zmanjšane in celotonske lestvice;
- klasična etuda iz poglavja 3.3.3;
- jazzovska etuda: izbor med etudami L. Niehaus, Omnibook C. Parkerja, etudami B. Mintzerja in etudami J. Snidera iz poglavja 3.3.4;
- igranje *a vista*;
- igranje transkribiranega sola v trajanju najmanj ene minute iz poglavja 3.3.5;
- dve skladbi različnih ritmičnih zvrsti iz poglavja 3.3.6;
- skladba v harmonski strukturi *blues* ali *rhythm changes* iz poglavja 3.3.6.

Dijaki igrajo snov brez predhodnega dogovora, komisija na izpitu natančneje določi tonaliteto in izbor za vsako od alinej.

Skladbe izvedejo s pomočjo vnaprej posnete spremljave ali s klavirsko spremljavo; vsebujejo naj lastno improvizacijo.

4. letnik – letni izpit:

- jazzovska etuda v trajanju najmanj 1 minute, transkripcija v trajanju najmanj 1 minute, nastop z ansamblom: šest karakterno različnih skladb (*medium swing*, balada, *fast swing*, latinski ritem, nepravilni metrum, *blues*, *rock*, *jazz*);

- Najmanj ena skladba iz programa se izvaja na pamet, prav tako mora biti v programu najmanj ena skladba slovenskega skladatelja.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita; predmet konča v četrtem letniku z razredno oceno.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Doseganje ciljev in uresničevanje učnega programa za jazz saksofon sta v veliki meri odvisna od dijakovih sposobnosti, zanimanja, kontinuiranega dela in ciljev. Temeljno poslanstvo učitelja je v dijakih zbuditi željo po glasbenem ustvarjanju in spodbuditi razvoj njihovega glasbenega čuta, prav tako pa mora učitelj poskrbeti za vzpostavitev posameznikovega pravilnega osebnega sistema vsakodnevne vadbe, tako v vsebinskem kot v količinskem smislu. Ob sistematični vadbi naj dijaki učvrščujejo voljo, disciplino, vztrajnost, doslednost in samostojnost, vedno močnejše čutijo potrebo po načrtnem delu in neprestanem izpopolnjevanju. S tem utrjujejo delovne navade in gradijo ustvarjalen odnos do dela.

Zaradi individualnega pristopa k dijaku ter zaradi upoštevanja njegovih fizičnih, psihičnih in glasbenih dispozicij naj učni načrt ne pomeni neke toge obveznosti za učitelja, temveč naj s sistematično razvrščenim gradivom nakaže posamezne težavnostne stopnje, ki učitelju služijo za usmeritev in pomoč pri razvoju mladega glasbenika. Z upoštevanjem dijakovih sposobnosti naj zato skrbno oblikuje individualni učni načrt za vsakega dijaka. Naloga učitelja v učnem procesu je, da pri dijaku spodbuja nadarjenost, pomnjenje, ustvarjalnost, poudarja in spodbuja redno samostojno delo, ki je silno pomembno pri poklicnem delu oz. pri nadaljevanju študija. Učitelj naj prav tako spodbuja dijaka k obisku koncertov, seminarjev in tekmovanj ter k prebiranju glasbene in strokovne literature. Skrbi naj tudi za dijakov socialni razvoj ter kolegialnost in solidarnost, prvini, s katerima mu bo lažje najti svoj položaj na odru, ki ga deli s sošolci, in kasneje v poklicnem življenju.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja dijakovo moč dojemanja, raven znanja in zmožnosti, dijaku pa daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov in znanja ter morebitnih

pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznih dijakov; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, pretok in izmenjavo izkušenj ter usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost sporeda. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasnejše obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki pri pouku improvizacije in ansambelske igre, v inštrumentalno-vokalnih sestavih, velikem jazzovskem orkestru in drugih zasedbah ipd. Teoretske vsebine predmetov, ki jih obiskuje dijak, se medsebojno prepletajo in tesno dopolnjujejo. Tako dijaki svoja teoretska znanja, pridobljena pri

individulanem pouku kot tudi pri pouku improvizacije, osnov aranžiranja, solfeggia, harmonije, klavirja, kontrapunkta, pa tudi zgodovine, lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb (kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi bolj kakovostni izvedbi skladb), obenem pa jih spodbujajo k ustvarjanju oz. komponiranju lastnih avtorskih skladb ter bistveno pripomorejo k razvijanju individualne improvizacije.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne sodobne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri predmetu jazz saksofon terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko učilnico, skladno s predpisi. Opremljena mora biti s klavirjem ali pianinom, z metronomom, ogledalom in avdiovizualnimi sredstvi. Šola naj ima na voljo vsaj osnovno zbirko različkov saksofonov, po možnosti različnih proizvajalcev in zbirko pripadajočih ustnikov. Dijak praviloma uporablja svoj altovski ali tenorski saksofon.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz saksofona - srednješolskega izobraževanja jazz saksofona po določilih 93. člena ZOFVI